

Obsah

Poděkování	13
Předmluva	15
<i>Kapitola I</i>	
K současné africké sociální a politické filosofii	27
Úvod	27
1. Idea současné africké sociální a politické filosofie	29
2. Současná africká sociální a politická filosofie a ontologie	35
3. Je současná africká sociální a politická filosofie ideologií?	38
4. Závěr	40
<i>Kapitola II</i>	
Zdroje současné africké sociální a politické filosofie	43
Úvod	43
1. Africká sociální a politická filosofie a literatura	45
2. Politické chování v Africe a předkoloniální tradice	49
3. Africká města a urbanizační politiky	52
4. Náboženství	53
5. Africké umění a hudba	56
6. Závěr	58

Kapitola III

O předzvěstech a předchůdcích současné africké sociální a politické filosofie 61

Úvod 61

1. Odkaz afrických předkoloniálních komunit 62

1.1. *Demokracie: Vůle lidu a politická participace* 63

1.2. *Africký komunitární duch* 68

1.3. *Konsenzuální rozhodování a dobré vládnutí* 70

2. Moderní předchůdci současné africké sociální a politické filosofie 73

2.1. *Africanus James Beale Horton: Naléhavé volání po založení moderních afrických států* 74

2.2. *Edward Wilmot Blyden: Africké obrození* 78

2.3. *Joseph Ephraim Casely Hayford: Požadavek domorodé samosprávy a rozvoje Afriky* 83

3. Závěr 85

Kapitola IV

K diskursům o africké identitě: Etnofilosofie a négritude 87

Úvod 87

1. Idea etnofilosofie 89

1.1. *Slovo a věc* 89

1.2. *Rehabilitace konceptu etnofilosofie* 92

1.3. *Etnofilosofie: Literatura zápasu* 94

1.4. *Etnofilosofie a africká sociální a politická filosofie* 97

2. Négritude, africká identita a politika	98
2.1. <i>Négritude a svébytnost Afriky</i>	98
2.2. <i>Négritude a politika</i>	104
2.2.1. Adotevi: Emancipační négritude a zjednodušený négritude	105
2.2.2. Fanon: Návrat k pramenům, africká emancipace a násilí	109
3. Závěr	117

Kapitola V

Panafrikanistické hnutí.

Od rasově založené solidarity k politické jednotě a dál

119

Úvod

119

1. Idea panafrikanismu

122

1.1. *Edward Wilmot Blyden: Výzva k africkému obrození*

122

1.2. *Jedna idea, vícere směry vývoje*

124

2. Teorie otců-zakladatelů

126

2.1. *Booker Taliaferro Washington: Teorie přizpůsobení černochoů většinové společnosti*

126

2.2. *Anna Julia Cooperová: Obhajoba vyššího vzdělání pro černochoy a otázka hodnoty*

128

2.3. *Marcus Mosiah Garvey: Teorie „Zpátky do Afriky“*

130

2.4. *William Edward Burghardt Du Bois: Teorie pluralitní integrace a panafrikanismus*

133

3. Éra afrických dědiců panafricanismu	136
3.1. <i>Panafricanistický kongres v Manchesteru: Zásadní obrat ve vývoji panafricanismu</i>	136
3.2. <i>Vzhůru k politické jednotě Afriky</i>	138
3.2.1. Maximalistický přístup k jednotě Afriky	138
3.2.2. Minimalistický přístup k africké jednotě	139
3.3. <i>Vybraní afričtí dědicové panafricanismu</i>	140
3.3.1. Kwame Nkrumah: Uvědomění a africká osobnost	140
3.3.2. Fanon: Dekonstrukce koloniálního paradigmatu	142
3.3.3. Kaddáfí: Od arabského nacionalismu k panafricanismu	144
4. Panafricanismus a co dál	147
4.1. <i>Otázka černošské identity</i>	147
4.2. <i>Důstojnost lidské bytosti a globální spravedlnost</i>	154
4.3. <i>Suverenita afrického státu</i>	156
5. Závěr	158
<i>Kapitola VI</i>	
Obrat Afriky k demokracii	161
Úvod	161
1. Krátké připomenutí původu pojmu demokracie	162
2. Africké trajektorie směřující k demokracii	163
2.1. <i>Zkušenost s reprezentativní demokracií</i>	163

2.2. <i>Tápavé hledání přímé demokracie</i>	166
2.2.1. Proces vlády jedné strany	166
2.2.2. Diarchická vláda či politická kohabitace	171
2.2.3. Nestranický politický systém (no-party system)	173
3. Návrat k politickému systému více stran	180
3.1. <i>Univerzalistický přístup k demokracii</i>	183
3.2. <i>Partikularistický přístup k demokracii</i>	184
4. Závěr	188

Kapitola VII

Na cestě k občanské společnosti v Africe. Paradigmata a filosofická pozadí	191
Úvod	191
1. Ke koncepci africké občanské společnosti	193
1.1. <i>Kritici ideje africké občanské společnosti</i>	194
1.2. <i>Zastánci africké občanské společnosti</i>	199
2. Teoretické pozadí	203
3. Typologie africké občanské společnosti	207
3.1. <i>Předkoloniální africká občanská společnost</i>	207
3.2. <i>Africká občanská společnost za doby kolonialismu</i>	210
3.2.1. Africká občanská společnost jako způsob odporu proti koloniálnímu panství	210
3.2.2. Občanská společnost v postkoloniální Africe	215
4. Vzhůru do budoucnosti	219
5. Závěr	221

<i>Kapitola VIII</i>	
Africké kultury a globalizace	223
Úvod	223
1. Globalizace a homogenizace afrických kultur	225
2. Globalizace a africký kulturní diferencionalismus	232
3. Globalizace a heterogenita afrických kultur	237
4. Závěr	241
Shrnutí	243
<i>Epilog</i>	
Boj za právo žít: Mandela – obrana plurality a demokracie	249
1. Sociální a politický kontext Mandelova zápasu	249
2. Mandelovy rané politické závazky	253
3. Mandelovo politické jednání a myšlení	255
3.1. <i>Kolektivní akce a demokracie</i>	256
3.2. <i>Rivonijský proces: Pluralitní společnosti a národní rozměr</i>	258
3.3. <i>Od násilí k jednání a politice usmíření</i>	262
Seznam literatury	269
Jmenný rejstřík	287